

PORTLANDI EESTLASTE TEATED

EELK PORTLANDI KOGUDUSE TEATELEHT • Nr. 13 (223) • DETS. 2011

EELSEISVAID ÜRITUSI

Portlandi Koguduse näitemüük – jõululaat - loterii

toimub pühapäeval, 4. detsembril 2011, algusega kell 1:00 p.l. (pärast jumalateenistust) Läti Maja suures saalis millest palutakse kõikide osavõttu.

Jõululaada väljapanekute ja laudade ülespanekuga alustatakse juba varem. Jõululaadal toimub ka möödunud aastate eeskujul oksjon, loterii, einelaud kui ka eestipäraste verivorstide müük. Lisainformatsioon jõululaada kohta on avaldatud Kiriklike Teadete osas. Korraldajad loodavad kõikide osavõtule.

P.E.S. Jõuluõhtu

toimub pühapäeval, 18. detsembril, 2011, kell 2:00 p.l. Läti Maja suures saalis, 5500 SW Dosch Rd. Jõuluõhtu kavas on mitmelaadilisi ettekandeid Portlandi eestlaspere poolt.

Jõuluvana on lubanud külla tulla kingitustega (palume üks pakk lapse kohta tuua Läti Kirikusse enne kell 2:00 p.l.). Eesti traditsioonide kohaselt ootab jõuluvana igalt lapselt ühe salmi, laulu, tantsu või muusikapala esitamist.

Traditsioonilised eesti jõulutoidud valmistatakse PES perenaiste poolt. Sissepääs täiskasvanutele on \$ 15., lastele / noortele 6-18 a. \$ 5., alla 6 a. tasuta.

Loodetakse nii noorte kui ka veidi vanemate rohkearvulist osavõttu.

Oregon Chorale concerts

Handel's Messiah, 2011

Featuring the Oregon Chorale in collaboration with the Portland Chamber orchestra, the Portland Boychoir, the Hillsboro Community Youth Choir, and renowned soloists.

Wednesday, December 21, 2011, 7:30 p.m.

Saint Mary's Cathedral

1716 N.W. Davis, Portland

Portlandi eestlaste talipäevad

Suvi on möödas ja õues on tunda karget sügisõhku. See tähendab, et peatselt on tulemas Portlandi eestlaste talipäevad Government Camp'is. **Palun tulge osa võtma talipäevadest 27.- 29. jaanuaril 2012 Boardwalk Lodge'is, 30544 East Olive Trail, Government Camp.**

Talipäevade hind täiskasvanule on \$ 130 ja lastele (6-18) \$ 45. See sisaldab öömaja ja toidu ning laupäevase õhtusöögi Huckleberry Inn restoranis. Neile, kes soovivad osa võtta vaid laupäeva õhtusest õhtusöögist on hind \$ 25. Toidu valikuks on prime rib või kana ning palume sellest reservatsiooni ajal teada anda. Lastele on eraldi menüü.

Talipäevade koha reserveerimiseks andke teada **31. detsembriks Ingmar Saul'ile, tel. 503-335-2720 või e-maili aadressil: ibrewtwo@msn.com.** Palun kirjutada tshekk PES nimele ja saata postiga aadressil: P.O. Box 18209; Portland, OR 97218-0209.

You can feel it in the air; summer is gone and fall has taken its place. What this also means is that the ski weekend at Government Camp is just around the corner. Come join us the weekend of January 27-29, 2012 at the Boardwalk Lodge, 30544 East Olive Trail in Government Camp.

The cost is \$ 130 per adult and \$ 45 per youth (6-18). This will cover your lodging and food for the weekend and we will be having Saturday night dinner at the Huckleberry Inn. For those individuals that are not staying for the entire weekend but would like to join us for dinner Saturday night the cost will be \$ 25 per person. . Please call Ingmar Saul at 503-335-2720 or e-mail to reserve your spot today. Send your check (payable to PES) by Dec. 31-st to Ingmar Saul, P.O. Box 18209, Portland, OR 97218-0209.

Kalev Sepp

Soovime õnne sünnipäevaks !

Jaauaris

1. Helmuth Kalmann
1. Scott Carroll
3. Rachel Adamson
6. Meralda Talviste
7. Gerli Taal
11. Roy Ranna
19. Laine Mattson
22. Asta Kalmann
29. Maldus Alver

Veebruaris

1. Heino Annus
1. Maarja Paris
3. Hendrik Tammekivi
3. Ene Sökk
6. Linda Krocke
7. Samuel Isse
10. Amelie Isse-Raud
13. Arvo Annus
13. Peeter Puhvel
14. Einar Lees
15. Krista Saul
18. Hille Sillamaa
20. Juss Tammik
20. Casey Krebs
22. Anne Saul
22. Angela Schwartz
25. Anne Walther
26. Tiia Workman.

Lahkunud sõbra mälestamine

Pühapäeval, 6. novembril 2011 toimus lisanduvalt Isadepäeva jumalateenistusele Läti Kirikus ka 12. okt surnud kaasmaalasest sõbra, **Yola Lusik'a** mälestamine diakon Kalle Merilo teenimisel.

Hiljem toimusid peied Malle Kollom'i kodus arvuka osavõtjaskonna kaasaelamisel, kus esitati ka mälestusi Yola Lusik'ast.

The Baltic American Freedom League

celebrated the 30 year anniversary of it's founding at the Annual Awards Banquet on August 13, 2011 at the Lithuanian Hall in Los Angeles.

In his introductory remarks at the Banquet, the **BAFL president Imants Leitis** spoke about 30 years of BAFL accomplishments such as: initiating and having the Baltic Freedom Day resolution, hosting the annual Human Rights Conferences, having President Reagan re-enforce the "non-recognition of the Soviet occupation of Baltic countries" policy by the United States, initiating the establishment of the Baltic Caucus in the U.S. House of Representatives, helping persuade the U.S. to expand the Visa Waiver program to include the Baltic Nations, helping push for a NATO defense plan for the Baltic States with the result that the "Eagle Guardian" plan was extended to cover Latvia, Lithuania and Estonia, helping pass many other Congressional resolutions important to the Baltic cause, and helping get Stalin's bust removal from display at the National D-Day Memorial, in Bedford, Virginia.

The audience was also briefed on BAFL's more recent goals such as helping pass S.1039: The Sergei Magnitsky Rule of Law Accountability Act of 2011. Past BAFL President and a founder, Tony Mazeika and his wife Danute were also in attendance.

Mr. Mazeika also spoke to past BAFL accomplishments and made suggestions for the future. He stressed

The Baltic American Freedom League celebrated the 30 year anniversary at the Annual Awards Banquet. At the podium: Speaker Kestas Reivydas. Seated left to right: BAFL President Imants Leitis, Danute Mazeika, Tony Mazeika, Mari-Ann Kelam, Tunne Kelam, Jaak Treiman, prof. Liisa Valikangas.

sed that having a paid Consultant in Washington, DC was a key to many of BAFL's early successes.

The BAFL President's Award was presented to dr. Hendrik Leesment for his "many years of dedication and commitment to the Baltic American Freedom League". Dr. Leesment has been a BAFL member since 1983 and board member since 1992.

BAFL President Imants Leitis stated that he had the honor and privilege of introducing special guest and keynote speaker MEP Tunne Kelam. Mr. Kelam has been an Estonian member of the European Parliament since 2004. He was an influential leader in the restoration of independence and in the rebuilding of democratic institutions in Estonia.

Mr. Tunne Kelam was presented with the BAFL Baltic Freedom Award. The inscription reads as follows: "Tunne Kelam, Estonian freedom fighter and member of the European Parliament. For leadership in restoring Estonia's independence from the Soviet Union and rebuilding its democratic institutions".

Mr. Kelam gave an informative and riveting speech reflecting on Estonia's path to freedom and independence. He emphasized that it has been difficult to get the truth of what happened to the Baltic's in 1939 out to the general public. He feels the world in general knows little of the Baltic countries' histories. The Russians are loath to admit to the illegal occupation of Estonia, Latvia and Lithuania.

He also stated that the Welles Declaration (U.S. non-recognition policy), which established a five-decade non-recognition of the Baltic States' annexation, was a major factor enabling the regaining of independence.

Though Mr. Kelam stated that he was initially hesitant about what might be accomplished in the European Parliament, he has come to respect it as the "world's largest democratic body" with 750 members. He feels that it is the best international forum where one can introduce and represent Estonian and Baltic interests.

Baltic Bulletin No. 3

Estonian President Ilves re-elected

Estonia's Parliament on Monday, August 29, re-elected U.S.-educated President Toomas Ilves for a second five-year term as head of state of Estonia, which is celebrating 20 years of independence from the Soviet Union.

The 57-year-old received 73 votes, compared with 25 for challenger Indrek Tarand. The results were read by the speaker of the 101-seat Parliament.

It was the first time a presidential candidate has managed to get the required two-thirds majority since Estonia declared independence in 1991.

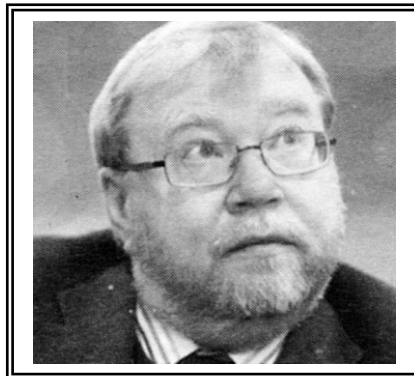
Ilves was a strong favorite heading into the election, with backing from the parties in the center-right government as well as the opposition Social Democratic Party, which he used to belong to.

Estonia joined the Eurozone on January 1, 2011 and now boasts one of the best-performing economies in the seventeen nation bloc.

Baltic Bulletin

Kaitseminister Laar oli visiidil USA-s

Eesti kaitseminister Mart Laar viibis nov. algunädalal visiidil Ameerika Ühendriikides, kus ta kohtus USA asekaitseministri Michele Flournoyga ning külastas NATO Arendamise Väejuhatust Norfolkis.

Mart Laar

Esmaspäeval esines Laar mõttekojas Center for Strategic and International Studies peetud küberkaitse-teemalisel seminaril ettekandega Eesti senisest koge mustest küberkaitse vallas.

Teiseipäeval kohtumisel USA asekaitseministriga arutleti NATO tuleviku ja kaitsekulude üle ning käsitleti küberkaitse ja Balti riikide õhuturbega seotud küsimusi

(PM /KM /EE)

KIRIKLIKKE TEATEID

EELK PORTLANDI KOGUDUSE JUMALATEENISTUSED Läti Kirikus, 5500 SW Dosch Rd., Portland

Abipraost Hendrik Laur • Diakon Kalle Merilo

Pühapäeval, 4. detsembril 2011, kell 11:00 e.l.
2. KRISTUSE TULEMISE PÜHA
JUMALATEENISTUS
 Lauluraamatud. Järgneb jõululaat suures saalis.

Laupäeval, 24. detsembril 2011, kell 2:30 p.l.
JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS
 Laululehed. Ettekanded.

Koguduse õpetaja: Abipraost Hendrik Laur 4111 Gull Harbor Rd. NE Olympia, WA 98506 Tel.: 360-352-2371	Koguduse esimees: Helmuth Kalmann 8159 S.W. 85 th Ave. Portland, OR 97223 Tel.: 503-244-9083
Koguduse abiõpetaja: Diakon Kalle Merilo 2611 Glenhaven Rd. Lake Oswego, OR 97034 Tel.: 503-260-4739	Koguduse laekur: Anne Eby Rd 5775 SW Homesteader Wilsonville, OR 97070 Tel.: 503-638-0233
Naistoimkonna esinaine: Meralda Talviste Tel.: 503-246-7286	Kirikuvanem: Helve Kalmann Tel.: 503-522-7775

Mõnikord on väga-väga valus

Sügise sumbed udud ja aina varem saabuv hämarus on meid viinud novembri algusesse, mil üle tuhande aasta on tähistatud 1. novembril kõikide pühakute päeva ja 2. novembril hingedepäeva ehk kõikide surnute mälestuspäeva.

Enamasti on see aeg, et lõpetada meie lühikese suvega kaasnevad kiired toimetused ja mõelda olnule enese elule ja aja voolule. Neile, kes meie juurest on läinud ja meie elu mõjutanud. Surmale üldse, sest ta puudutab igaüht.

liri kirjanik James Joyce on möödunud sajandi alguguses kirjutanud: "Surm on kindel. Kindlad pole ainult tema saabumise aeg ja viis – kas pikast haigusest või mõnest ootamatust õnnetusest; Jumala Poeg tuleb tunnil, kui te Teda kõige vähem ootate. Sellepärast olge iga silmapilk valmis, sest te võite surra igal silmapilgul. Surm on meie kõigi lõpp.

Surm ja kohtumõistmine, mille tõi siia ilma meie algvanemate patt, on need hämarad väravad, mis avanevad tundmatusse ja nägematusse, väravad, millest iga hing peab üksi läbi minema, saatjaks ainult omaenda head teod – ilma sõbra või venna või vanema või õpetaja abita, üksi ja värisedes". ("Kunstniku noorpõlveportree", 1916).

Ülioluline on just saatja roll, et lahkumine ei tooks mahajääjatele rõõmu, olgu meil pealegi valus. See pärast tuleks iga päev kasvatada heade mõtete, heade sõnade ja heade tegude hulka, sest mineku tund on teadmata. Vahel on see nii ootamatu ja justkui oma elu alustalasid kõigutav, et raske on lohutust leida.

Ja hea on, kui siis on meie kõrval sõber või vend, keegi lähedane hing, kellega koos süüdata küünal pimedal õhtul ja palvetada: "Võtku Isa ise sind oma lõhnavaesse, armulikku rüppe, kui lähed üle mässavate vete ja üle musta surmajõe".

Rita Puidet / EK

Usk ja uskmatuse

Elus on omajagu vastandeid. Nii vastanduvad teineteisele ka usk ja uskmatuse. Usk tähendab inimese elus kindlust Jumalas. Kes usub, see teab, et Jumal on temaga kõigil eluhetkedel. Usklik inimene saab pühakirjast näha, milline oli Jeesuse elu. Kristus aitas kõiki inimesi. Ta andis abivajajale abi, eksijale andeks, sihi kaotanule elumõtte. Usklik usub, et see oli nõnda.

Usk ei tähenda pimedat uskumist. Usklik võib oma elus kogeda seda, millest räägib pühakiri. Ta võib paluda Jumalat ja saada oma palvetele vastuseid. Usk tähendab seega päevast päeva Jumalaga koos olemist ja selle kogemist, kuidas tema maailma ja meie elu juhib. Seega võib väita, et usk tähendab enda usaldamist Jumala kättesse.

Uskmatuse on usu vastand. Jeesuse eluajal paljud kahtlesid tema tegudes. Kuigi Kristus aitas inimesi, ei suutnud kõik tema kaasaegsed uskuda. Uskmatu ei usu ka seal, kus usk oleks kõige loogilisem ja arukam

valik. Jeesuse-aegsetele uskmatastele oli lihtsam lssandat süüdistada rahva ässitamises, kui näha, et tema imetod aitasid paljusid. Jeesuse jüngriks saamise asemel andsid nad Kristuse Pilatuse kätte risti lüüa.

Meiegi elus kohtuvad usk ja uskmatust. Alati on küsimus, kumb neist kahest võidab. Kahtlused ja küsimused kuuluvad inimese elu juurde. Kuid küsimus on selles, kumb on tugevam. Uskmatust ei anna inimesele seda jõudu, mida annab usk

Kaido Soom / EK

Hiina otsib usku

Aastakümneid kestnud ateismi järel on hiinlased usust huvitatud. Rahu, tervist, edu ja õnne otsitakse traditsioonilistest usunditest, kuid ka kristlaste hulk kasvab kogu aeg.

Kivist tahutud lövi vaatab grimassitades minu peale, kui jalutan ühel septembripäeval Hiinas Nanjingis asuva Konfutsiuse templi õuel. Üks hiina proua vestleb elavalt templi noore töötajaga. Tundub, et templikülastaja saab juhiseid templis käitumiseks.

Paks aromaatsed taimi ja õli sisaldav viiruk ei võta kergelt tuld, aga töötaja juhendab, kuidas saab selle hõlpsamini süüdatud. Hall suits hakkab levima lähimbruskonda ning seejärel on aeg õppida, kuidas viirukiga osutatakse austust 2500 aastat tagasi elanud Konfutsiuse sambale.

Siin parandatakse "suure tüürimehe", Hiinat aastatel 1949-1976 autoritaarselt juhtinud **Mao Zedongi** ja tema kommunistliku partei hävitustööd. Kommunistlikud võimumehed suhtusid kõigesse usundiga seonduvasse üleolevalt. Eriti kultuurirevolutsiooni (1966-1976) kaootilistel ja vägivaldsetel aastatel kiusasid punakaartlased taga kõiki usulisi liikumisi ja hävitasid nende kultuskohti.

Kahetuhandetel aastatel on Hiina majandus arenenud väga kiiresti. Samas on ka riigi vaimne muutus olnud väga tormiline. Usunditesse suhtutakse jälle soosivalt. Paljusid hiinlasi huvitab oma rahva vana usuline maailm. Nüüd, mil autoritaarse riigi sekumine hiinlaste argipäeva on veidi vähenenud, on budism, taoism ja konfutsianism jälle eetika osa, mis kuulub hiinlaseks olemise juurde. Ka kristlaste ja islamiusuliste hulk kasvab.

Hiina usklikkus on praktikale orienteeritud ja sünkretistlik. Hiina usundid on üksteisega omavahel seotud. Vanimad hiina usundid on esiisade austamine, rahvausundist välja kasvanud taoism ja Indiast Hiinasse levinud budism. Hiinlane võib puhta südame-tunnistusega külastada kõigi nende usundite templeid ja osaleda nende rituaalides.

Hiljem Hiinasse tulnud usundid, nagu ristiusk ja islam, erinevad eespool mainitud reeglist. Samas on Hiina usuline kontekst kujundanud ka neid. Näiteks kristlased on pidanud mõtlema sellele, kus kulgeb piir hiina kultuuris olulise esiisade austamises toimuva surnute mälestamise ja ebajumalateenistuse vahel.

Hiina usulisusest ei saa kõnelda ilma konfutsianismi käsitlemata. Selle looja oli Konfutsius, kes ilmselt elas aastatel 551-479 eKr ja keda on kutsutud Hiina Sokrateseks. Konfutsianism rõhutab ühiskonna püsivat korraldust ja harmooniat. Tugevad kaitsevad nõrku ja madalamad austavad ülemaid. Usutakse ka inimese moraalsesse arengusse. Konfutsianismi võib pidada nii moraalifilosoofiliseks süsteemiks kui ka usundiks.

Ka ristiusk peab Hiinas võtma seisukoha konfutsianismi suhtes. Kristlasi kõnetab Konfutsius filosoofina aga mitte jumalikkuse esindajana. Hiina valitsus toetab tänapäeval konfutsianismi, mille rajaja kuju on saanud oma koha isegi Beijingi Taevase Rahu väljakul. Praegu levib kristlus, nii nagu muudki usundid, Hiinas kiiresti. Ametlikus kirikus on 20 milj. liiget, samas ebaametlike "kodukristlaste" hulka ei tea keegi

Kotimaa ajakirjanik Jussi Rytönen / EK

Usundite märtrite arv kasvab

Usundeid ja maailma misjonit käsitlev statistika näitab, et viimase kümne aasta jooksul on igal aastal kristliku usu pärast hukkunud ligi 100 000 kristlast.

20. sajandil suri märtrina kokku ligi miljon inimest. Viimasel aastakümnel, mil märtrina suri 1,6 miljonit kristlast, tõstsid märtrite arvu massimõrvid ning rahutused Sudaanis ja Ruandas. Kesk-Aafrikas Kongo vabariigis sai aastatel 1998-2007 vägivald, nälja ja haiguste tõttu surma ligi 5,4 miljonit inimest, neist suur enamik olid kristlased.

Lisaks nimetatutele kogevad nt. Indoneesia, India, Hiina, Nigeeria ja Mehhiko kristlased pidevat tagakiusu ning hukkamist oma usu pärast.

Traditsioonilised usundid

Siiski võib märgata üldises religioossuses kasvu suunda. Aastal 1970 pidas 81% maailma enamikkon-nast end religioosseks. Aastal 2011 on vastav näitaja 89%. Kõige tõenäolisemaks seletuseks kasvutrendile võib olla kommunismi lagunemine, olgugi et teisest küljest tõi see ajastu kaasa Euroopa kasvava ilmali-kustumise.

1970-ndatel nimetas enamik Nõukogude Liidu ja Hiina elanikest end ateistideks või agnostikuteks. Pärast nõukogude võimu lagunemist on paljud endiste kommunistlike maade elanikud pöördunud tagasi oma traditsiooniliste usundite juurde.

*Materjali kogunud ja toimetanud
Kristi Malmi / EK*

PES Filmiõhtud

Oktoobris ja novembris toimus kaks filmiõhtut, kus siinsed eestlased said tutvuda Lennart Meri dokumentaalfilmidega Soome-Ugri kultuuripärandist.

29. oktoobril esitatud "Veelinnurahvas" tutvustas soome-ugri rahvaste arengulugu, "Linnutee tuuled" aga hõimurahvaste sugulus-, keele- ning kultuurisuhteid. Selles filmis esinenud soomlased, vepsalased, vadjalased, setud, ersamordvalased, mansid, ungarlased, saamid, nganassaanid ja eestlased olid üles võetud 1977. aastal Põhja-Soomes, Lapimaal, Vep-samaal, Vadjamaal, Mordvas, Handi-Mansimaal, Ungaris, Taimõri poolsaarel, Eestis Setumaal, Saare-ja Muhumaal ning 1970. aastal Neenetsi ringkonnas.

Teisel korral 19. novembril vaatasime "Shamaani", mis näitas loitsimisrituaali, "Kaleva hääli", mis rääkis erinevatest kultuurisidemetest ja sümbolitest, Lõnn-roti rännakutest Eestis ning esitas Veljo Tormise "Raua needmise" lavastuse. Huvitav fakt oli see, et selle filmi esmaettekannet Eesti Televisioonis toimus päev pärast Tšernobõli katastroofi 27. aprillil 1986.

"Toorumi pojad" tõi meieni iidse hantide karupeie-rituaali, vanusega pea 3000 aastat, mis jäädvustati Lääne-Siberis Handi-Mansimaal Obi lisajõe Agani kaldal Tõltsinite suvelaagris 1980-ndate teisel poolel.

Need Lennart Meri viis dokumentaalfilmi taastati Soomes programmi Eesti film 100 egiidi all ja nende kohta võib lugeda lisainformatsiooni aadressil:

<http://ef100.ee/index.php?article>

id=112&page=71&acion=article&

Kalev Sepp.

Kokaklubi kokkutulekud

Portlandi Kokaklubi esimene sügisene kokkusaamine toimus 1. oktoobril Ingrid ja Toomas Palm'i kodus. Sellel kokkutulekul Kristi Heinsoo õpetas valmistama rabarbari kooki. Meralda Talviste jagas näpunäiteid taigna tegemiseks suure metsmarjapiruka valmistamiseks. Arutati ühiselt Kokaklubi tulevase plaane ja kavasid.

5. novembril oli Kokaklubi kokkutulek Kristi ja Tiit Heinsoo kodus Sherwoodis. Teemaks oli jõulumaiustuste valmistamine ja maitsmine. Osavõtjaid oli 15 ümber, nende seas rohkesti ka meespere esindajaid. Ilme Puhveli juhtnööride kohaselt valmistati õhulisi kaeraküpsiseid. Meralda Talviste ja Fern Sampson demonstreerisid piparkookide ja rummipallide valmistamist

Krista Saul jagas õpetlikke juhtnööre Butter Toffe tegemiseks. Kati Tamm'el oli aga maitsmiseks kaasa toodud sibulakook ja Zoja Vaga'l uudse retseptiga must leib.

Kokaklubi retsepte ja meeleolukaid pilte on võimalik näha interneti aadressil: <http://portlandesto.org/category/kokaklubi/>

Janne Sepp.

Mokalaadad

Meie kohalikkude eesti keelt kõnelevate eestlannade kokkutulekud jätkuvad iga kuu esimesel teisipäeval erinevates eesti kodudes.

Detsembri mokalaat toimub nüüd juba traditsiooniks kujunevalt luksuslikumas formaadis – Kristi Heinsoo korraldusel 6. detsembril Tualatin Country Clubis, igauhe oma kulu ja kirjadega. Klubihoone on selleks ajaks kaunis jõuluehtes ja teenindus on alati suurepärase.

Otse enne oktoobrikuu kokkutulekut palus Yola Lusik Malle Kollom'it selle jooksul osavõtjatele teatada kurba uudist – meile teadmata oli ta juba 31/2 aastat vähiga võidelnud ja teadis nüüd, et on võitlust kaotamas. Oktoobri kokkutuleku perenaine oli Kristi Heinsoo, kuigi see toimus Kollomi majas – Heinsoo majas oli käsil "veeuputuse" jälgede kustutamine.

Yola uudis rabas kõiki. – Yola lahkuski kaheksa päeva hiljem, meil kellelgi ei õnnestunud teda enam näha. Aga samas – esmakordselt ühines meiega rõõmustavalt Irja Orav. Elu läheb edasi. Meid oli koos 10

Novembrikuu kokkutulek toimus Ilo Berger'i kodus. Perenaisena toimis, Ilo abiga, Anne Mägi Poole. Meie kõigi rõõmuks oli jälle kohal ka Ilme Raudsepp oma pisi-Eia'ga, kes aina kasvab ja areneb. Kokkutulekust võttis osa 15 asjahuvilist.

Malle Kollom.

Soovime edukat tulevikku !

Oktoobri lõpul toimus **Helve Kalmann'i** kutsel perekondlik kokkutulek, et austada / õnnitleda oma **poega Ian'it** tema 22-nda sünnipäeva puhul ja soovida **poeg Erik'ule** õnnistatud reisu Barcelonas, Hispaanias. Viimasel seisab seal ees aastane õppetöö inglise keele õpetamisel kohalikus ülikoolis koos oma sõbra Jesse'ga. Soovime omalt poolt head õnne mõlemile !

Helmuth Kalmann.

LÜHIÜLEVAADE EELK PORTLANDI KOGUDUSE KÄEKÄIGUST

EELK Portlandi Kogudus asutati 14. oktoobril 1951 aastal, et rahuldada Portlandi piirkonnas omale eluaseme soetanud eestlasist luterlaste usulisi vajadusi. Asutamiskoosolek, millest võttis osa 30 eesti luterlast, otsustas asutada EELK Portlandi Koguduse ja valis esialgselt 7-e liikmelise nõukogu järgmises koosseisus: Adele Truu, Alex Mägi, Rudolf Kangur, Agu Õunapuu, Fred Haas, Hugo Lintrop ja Elmar Normet. Koguduse usuliseks teenimiseks andis oma nõusoleku Tacomas elunev ja koosolekust osavõtnud õpetaja Karl Kiisk.

Seistes nüüd EELK Portlandi Koguduse 60-nda aastapäeva künnisel, oleks põhjust pilku heita möödunud aastatele, et selle põhjal hinnata meie püüdeid ja saavutusi Jumalariigi töös. Möödunud aastate püüded, sündmused, läbielamused ja saavutused emakeelse Jumalasõna kuulutamise edendamisel jättis oma jäljed ka Koguduse tegevuse ja suuna kujunemisele. Seepärast võib Portlandi Koguduse kuuekümnelt aastast tegevust selle paremaks vaatlemiseks jagada kuude erinevasse ajajärku:

ASUTAMISPERIOOD 1951 - 1953

Vastasutatud kogudus leiab peatse tunnustuse meie Kirikuvalitsuselt. Õpetaja Karl Kiisk'i Portlandi asumisega 1952 a. sügisel, luuakse regulaarne alus jumalateenistuste pidamiseks ja ka piiblitundide ja pühapäevakooli tegevuse alustamiseks. Jumalateenistused toimuvad kaks korda kuus S.W. Portlandis asuvas ilusas Zioni Luteriusu Kirikus. Esimeste aastate püüdlused ja suunad Koguduse majandusliku iseseisvuse saavutamiseks omavad olulise tähtsuse Koguduse elukorralduses ja selle edaspidisel kujunemisel. Kuigi head tahet ja vaimustust leidub, ei ole Kogudus vähese liikmete arvu tõttu majanduslikult suuteline õpetaja palga ja teiste kulude täielikuks tasumiseks. Seetõttu Koguduse juhtkond kaalub tõsiselt võimalust eripihitkonnana mõne ameerika kogudusega liitumiseks, kuigi see idee ei leia üldist poolehoidu Koguduse liikmeskonnas ja tekitab elavaid vaidlusi. See olukord stabiliseerub mõnevõrra õpetaja Karl Kiisk'i astumisega Missouri Sinodi teenistusse. Viimase poolt osutatud arusaamine meie soovist iseseisva eesti kogudusena tegutsemiseks on igati tunnustust vääriv. Sinodi toetus õpetaja palga ja korteri näol, ilma mingisuguste nõueteta Koguduse suhtes, annab julgustust ja loob tihedama sideme ameerika luterlastega. Koguduse asutamisperiood lõpeb 1953 aasta sügisel, mil õpetaja Kiisk loeb oma tegevuse organiseeriva õpetajana lõpetanuks.

ÜLESEHITAV TEGEVUS 1954 - 1958

Eelnenud perioodi lõppemisega on Koguduse töö nii usulise teenimise kui ka administratiiv- ja majanduselu osas stabiliseerunud. Jumalateenistused toimuvad järjekindlalt kaks korda kuus ja eripühadel. Liikmemaksude suurendamisega tõuseb ka Koguduse majanduslik kandejõud. Kuigi täis pingerikast tööd on järgnevatel aastadel õnnistatud rahu ja üksmeelega. Olukordadest tingituna osutub 1954 aasta algul vajalikuks jumalateenistusteks uue kiriku leidmine. Sobivana leitakse Concordia College'i kirik N.E. Portlandis, kus meie ei ole ärarippuvad ühestki teisest kogudusest.

Abistamist, kui kirikliku tegevuse lahutamata osa, toetatakse iga aastaste näitemüükide, korjanduste või pakkide saatmise näol. Pühapäevakool tegutseb 8-15 õpilasega. Piiblitunde peetakse keskmiselt kord kuus. Vaatamata liikmeskonna suurenevale ohvrimeelele ei küündi aga Koguduse kandejõud veel täieliku isemajandamiseni. Otsinguil aluse loomiseks Koguduse usulise teenimise kui ka õpetajale väärilise palga kindlustamiseks peetakse läbirääkimisi põhjapoolse keskuse, Seattle'i Koguduse ja Missouri Sino-diga. Vastutasuks viimase poolt osutatud kristliku kaasabi eest, annetab Kogudus suurema osa sissetulekust Missouri Sinodile. Koguduse liikmeskond on tänulikud, et meie oleme võinud teenida, kiita ja paluda Jumalat oma emakeelses kirikus ja kanda edasi oma kodukiriku traditsioone.

KATSUMUSTE AJASTU 1959 - 1961

Ootamatu löögina võtab Kogudus 1959 aasta lõpul teatavaks õpetaja Karl Kiisk'i lahkumispalve ja tema asumise vakantseks jäänud Chicago koguduse õpetaja kohale. Juhatuse püüdluste ja liikmeskonna hea tahte ja ohvrimeele tulemusena jutlustab külalisõpetajana õpetaja Oskar Puusepp 1959 a. jõulupühadel ja aastavahetusel ja õpetaja Mihkel Soovik 1960 a. Eesti Vabariigi aastapäeva jumalateenistusel.

Viivitunud uue õpetaja leidmine ja vahepealne usulise teenimise katkemine halvab Koguduse elu. See hädaohustav vari möödub õpetaja Oskar Puusepp'a valimisega Portlandi Koguduse õpetajaks täiskogu poolt 1. mail 1960 a. Viimase saabumisega Portlandi 23. mail jätkuvad korrapärased jumalateenistused ja alustab taas tegevust pühapäevakool ja piiblitunnid. Õpetaja Puusepp sisendab Kogudusse julgustavat optimismi ja rahumeelt. See julgustav, sõbralik ja respektiivne vahekord jääb püsima järgmiseks kuueteistkümneks aastaks. Ettenägemata välja minekute näol kannatanud majandusliku olukorra tasakaalustamiseks tõstetakse Koguduse liikmemaks \$ 2.50-le kuus.

STABIILNE AJAJÄRK 1962 – 1976

Kulminatsiooniks Koguduse püüdlustes kujuneb täieliku majandusliku iseseisvuse saavutamine. Vajalike eeltööde tulemusena otsustab Koguduse täiskogu 1965 aasta algul, koostöös Seattle kogudusega, loobuda senisest välistoetusest, ning katta õpetaja, pastoraadi ja muud Koguduse ülalpidamise kulud täies ulatuses eelarve korras. See samm tingib liikmete panuse järjekordse suurendamise, kuna eelarve eeldab järjekindla laekumisena vähemalt viis dollarit kuus. Järgnevate aastate jooksul tuleb Koguduse liikmete majanduslikke kohustusi mitmelgi korral suurendada, et sammu pidada üldise elukalliduse tõusuga. Toetudes suure veendumusega Koguduse isemajandamise põhimõtet, on õpetaja Puusepp nõus teenima nii Portlandi ja hiljem ka Seattle kogudust paljude aastate jooksul üpris tagasihoidliku tasuga.

See ajajärk on töö- ja tegevusrikas. Osavõtt jumalateenistustest ja muudest Koguduse üritustest on vilgas. Liikmeskonna osas on märgata laste ja noorte juurdekasvu, kuigi samaaegselt surma läbi lahkunute arv näitab siiski ülekaalu. See nähtub kujukalt kiriklike talituste statistikas: ristitud 26, leeritatud 33, laulatatud 12, maetud 39.

MEHEIKKA JÕUDMISE MURED 1977 – 2001

Ühenduses õpetaja Oskar Puusepp'a vananemisega, avaldab viimane soovi 1. jaanuarist 1977 a. vanaduspuhkusele siirdumiseks. Sellest tingituna alustab 26 aasta vanuse koguduse juhtkond taas uue õpetaja otsimisega. Mitmekuulise otsimise tulemusena valib Koguduse täiskogu 20. märtsil 1977 a. kahe kandidaadi hulgast Portlandi Koguduse uueks hingerakjaseks 51 aasta vanuse õpetaja Leo Leiv'i Thunder Bay'st, Kanadast. Esilekerkinud viivituse tõttu Ameerikasse elamisloa saamiseks asub õpetaja Leiv 1977 aasta sügisel koos perekonnaga Portlandi külastusviisiga. Tema emigratsiooni paberid korraldatakse lõplikult alles järgmise aasta suvel. Õpetaja Leiv'i perekond koosneb abikaasa Hilda kõrval viiest lapsest: Leila 18, Kendell 17, Stewart 15, Rebecca 13 ja Sterling 7. Kogudus üürib neile majutamiseks esialgselt ühe maja N.E. Portlandis. Hiljem mureseb Leiv'i perekond omale maja Portlandist 30 miili eemal asuvas Corbett'is.

Kogudus alustab taaskordselt normaalse usulise tegevuse korraldamisega. Lisaks jumalateenistustele peetakse piiblitunde ja kantakse hoolt teiste usuliste vajaduste korraldamisest. Paratamatult osutub vajalikuks nimeliste annetuste (liikmemaksude) suurendamine ja teiste tuluaallikate leidmine, et tasakaalustada Koguduse eelarvet, milles suurenenud õpetaja palk ja pastoraadi üür moodustavad suurima kulu osa. Selles osas on Koguduse naistoimkond osutanud tuge-

vat kaasabi "garage sale"ide ja näitemüükide korraldamisega möödunud 23 aasta jooksul. Eelarve kalkuleerimisel on arvestatud keskmiselt \$ 140. laekumisega iga 60-65 maksumaksja liikme kohta aastas.

Koguduse liikmeskonna hõrenemine surma läbi üha suureneva sagedusega on kahtlemata vähendanud nii Koguduse elujõudu kui ka majanduslikku alust Jumalateenistustest osavõtjate keskmise arv on viimase kaheksa aasta jooksul olnud 33, viimase nelja aasta keskmine 29 inimest. Värskendava lisana usulise töö edendamisel võiks mainida ka Kalle Merilo osavõttu Usulise Instituudi poolt korraldatud õpetaja abiliste kursusest. Organisti kohused on lasunud peasjalikult Helle Merilo õlgadel, kuna kirikuvanema ülesandeid on täitnud Helga Konks. Alates 1985 a. on Kogudus leidnud omale uueks koduks S.W. Portlandis, 5500 S.W. Dosch Road, asuva Läti Kiriku koos kõrvalruumidega.

Õpetaja Leo Leiv'i halvenev tervis ja ta ootamatu kukkumine koduõuel 2001 aastal takistab teda täitmast õpetaja ülesandeid ja ta palub Koguduse juhatust end sellest ametist vabastada. Seetõttu Koguduse juhatuse pöördub Olympias, Washingtonis eluneva õpetaja Hendrik Laur'i poole ettepanekuga, et ta teeniks EELK Portlandi Kogudust hooldaja õpetajana. Õpetaja Laur nõustub mainitud ettepanekuga.

TÄISIKA JÕUDNUD KOGUDUSE ELUST 2002 – 2011

EELK Portlandi Kogudus tunneb heameelt, et õpetaja Hendrik Laur nõustus 2002. aastal teenima Portlandi Kogudust hooldaja õpetajana. Kuna ta teenib samaaegselt ka Seattle ja San Francisco kogudust, siis toimuvad jumalateenistused Portlandis esimesel pühapäeval kuus ja eripühadel vastavalt kokkuleppele. Vajaduse korral võib jumalateenistusi läbi viia ka laupäeval.

Kogudus tasub õpetajale \$ 300. jumalateenistuse eest. Organisti tasu on \$ 75. kuna kiriku üürina tasutakse \$ 75. Läti Majale. Suure saali üürimine maksab \$ 275. Õpetajat abistav diakon Kalle Merilo teeb seda ilma tasuta. Koguduse tegevliikmete arv on umbes 40 piirides. Eestikeelseid jumalateenistusi peetakse aastas 15 korral, neist 4-5 armulauaga. Koguduse majanduslik läbikäik on püsinud \$ 9,000 – 11,000 aastas.

Eeltoodud ülevaade on linnulennuline ega luba laskuda üksikasjade kirjeldamisse. Samuti ei mahu ülevaate veergudele kõigi nende tublide meeste ja naiste nimetamine, kellede õlgadel möödunud kuue dekaadi vältel on lasunud Koguduse töö. Olgu neile kõigile siinkohal edasi antud meie siiram tänu. **Suurim tänu kuulub aga Jumalale, kes on õnnistanud meie püüdlusi ja hoidnud meie nähtava margina meie kiriku.** H.K..

KOGUDUSE TÖÖJAOTUS JA AMETITALITUSED 1951 - 2011

KOGUDUSE HINGEKARJASED

Õpetaja Karl Kiisk	1951 - 1959
Õpetaja Oskar Puusepp	1960 - 1976
Õpetaja Leo Leiv	1977 - 2002
Õpetaja Hendrik Laur	2002 - tänaseni

KOGUDUSE NÕUKOGU ESIMEHED

Rudolf Kangur	1951 – 1952
Fred Haas	1953
Olav Merilo	1953
Albert Mölter	1954
Kaarel Narits	1955 – 1957
Olav Merilo	1958 – 1960
Harry Pajutee	1961 - 1962
Hugo Visnapuu	1963 - 1970
From Orav	1971 - 1974
Rudolf Kangur	1975 - 1980
Helmuth Kalmann	1981 - tänaseni

KIRIKUVANEMAD

Hugo Lintrop, Peeter Luik, Eerik Kattemaa,
Albert Konks, Sven Walther, Helga Konks,
Helve Kalmann.

ORGANISTID

Adele Truu, Allan Kiisk, Mart Kübarsepp,
Juris Cilnis, Kalle Merilo, Helle Merilo-Baker,
Ian Maurer.

DVD PLAADID 30. LÄÄNERANNIKU EESTI PÄEVADEST ON SAADAVAL

Meie kordaläinud Portlandi Päevadest on valminud kolm esimest plaatide komplekti:

1. Avaaktus-kontsert ja Kuldlövi ning Rahvapidu annab ülevaate LEP-de avamisest, päevasest ja öhtusest tegevusest festivali "elutoas" ja rahvapeost Alderbrook pargis. Reekviemi salvestamiseks meil õigusi ei olnud.

2. Hõissa Tuljak ! Toob teieni Tõnni ja Manni rahva liku pulmapeo, millest võtsid osa nii koorid, rahvatantsijad kui ka pealtvaatajad. Hõissa !

3. Portlandia pühitseb Eesti muusikat kontsert ja Vabaõhu jumalateenistus Grotto's. Esimesel plaadil esitavad Portlandi koorid ja muusikud Eesti regilaulu, Heino Elleri muusikat ja Veljo Tormise kooriteoseid. Jumalateenistus Grotto's rõhutab Portlandi looduslikult kaunist keskkonda ja vaimset tasakaalu. Plaadile on lisatud ka piiskop Tauli poolt läbi viidud filmi vaatamine Eesti ja Välis-Eesti kirikute ühinemise

KOGUDUSE JUHTIMISEST OSAVÕTT JUUBELI AASTAL

9

KOGUDUSE NÕUKOGU 2011 A.

Helmuth Kalmann, Kalle Merilo, Hendrik Laur,
Anne Eby, From Orav, Mati Vaga, Leitmar
Kesküla, Silvi Kalmann, Helle Merilo – Baker,
Meralda Talviste, Helve Kalmann.

JUHATUSE AMETIJAOTUS

Esimees	- Helmuth Kalmann
Abiesimees	- Kalle Merilo
Laekur	- Anne Eby
Abilaekur	- From Orav
Kirjatoimetaja	- Mati Vaga

REVISJONI KOMISJON

Silvi Kalmann
Helle Merilo-Baker
Leitmar Kesküla

AMETITALITUSED

EELK Portlandi Koguduses on 60 tegevusaasta vältel, 1951-2011, toimetatud järgmised talitused:

- Ristitud 61 last
- Leeritatud 70 noort
- Laulatatud 32 paari
- Maetud 173 eestlast

sest möödunud kevadel. Viimasest komplektist on olemas ka Blu-ray versioon, millel näha kõrgresolutsioonis kontsert ja looduslikult kaunis Grotto. Selle vaatamiseks on teil tarvis Blu-ray mängijat.

Plaanis on veel rahvatantsurühma Kajaka DVD, millel on kontsert Lääneranniku Päevadelt ja pikem esinemine Junction City's, kus kergejalgne tantsuansambel tutvustas Eesti rahvatantsu skandinaavia festivalil

Lõpuks loodame veel valmis saada piltide DVD ja video ülesvõtted lõpuaktuselt. Eritellimusel võib saada ka video seminaridest ja Akadeemilisest lõunast. Kõik komplektid sisaldavad 2 plaati ja maksavad \$ 10. Parim võimalus neid hankida on Kiriku bazaaril 4. detsembril Läti Majas.
Kalev Sepp.

DVDs of West Coast Estonian Days available:

1. Opening Ceremony- Concert (without Requiem), Picnic.
 2. Hõissa Tuljak !
 3. Portland Celebrates Estonian Music and Worship Service in the Grotto
- Blu-ray version available. Additional disks of Kajakas folkdancers and Photo DVD will be available later. Each set costs \$ 10. Best chance to get is on the Church bazaar on Dec. 4th.
Kalev Sepp.

- Ei kõik kanad saa õrrele, ega kõik tüdrukud mehele.
- Ega enne pidu ei parane, kui võõrad ei vähene.
- Härga karda eest, hobust tagant, inimest igalt poolt.
- Hea naine on mehe varandus.
- Inimene jookseb raha järele, raha hinge järele.
- Inimene on kaks korda laps, sündides ja surses.
- Igas viljas on kuldseid teri, aga ka aganaid.

- Isa saab uue naise, aga lapsed ei saa uut ema.
- Jumala tahtmisel tuleb ka luuavarrest pauk välja.
- Jumala taevast ja lapse tagumikku ei või kunagi usaldada.
- Jumala veskid jahvatavad pikkamisi – aga kindlalt.
- Jaaniööl annab hämarik koidule suud.
- Kui püüad kõigest väest, saad üle igast mäest.

- Kui ema kannab lapitüd pölle, siis läheb tütar litaks.
- Kui narrid põldu ühekorra, siis narrib põld sind üheksa korda.
- Kes räägib see külvab, kes kuulab see lõikab.
- Kapsasupp ja loomaliha see teeb kergeks mehekeha (soldatil).
- Kuhu Issand külvab head seemet, sinna lisab kurat ka umbrohtu.

- Kus kuri koer ja ilusad hobused, sealt võta naine.
- Kohv olgu must kui patt ja magus nagu armastus.
- Kivist jääb ase, puust känd, inimesest mälestus.
- Kuri kuu on kummuli, hea kuu selili, soe kuu serviti, külma kuu küliti.
- Kus näed viga laita, seal tule ja aita.
- Laps on hea ja armas seni, kui ta veel seisab su põlve juures.

- Lolle ei künta ega külvata, need sigivad ise.
- Mehel on kaks röömu, kui vana naise matab ja kui uue võtab.
- Meest peetakse sõnast, härga sarvest.
- Mehe habe kasvab kiiremini kui mehe aru.
- Mehe au on enam kui käpatäis raha.
- Naisega on võimatu ühes elada, aga ilma läbi ka ei saa.

- Naise suremine ja sauna põlemine on sama kahju.
- Naine on kuri et mees joob ja mees joob, sest naine on kuri.
- Noore lese ja mõrsja pisarad on kui öine kaste, mida tõusev päike kuivatab jälle.
- Ole röömus lootuses, kannatlik ahastuses ja kindel palvuses.

- On paastu kuul lepad tugevasti urvas, siis tuleb hea rukkisaak.
- Päeval palav ja parmud, öösel sääsed ja poisid! (tütarlapse õhkamine).

- Naiste jutulõngal ei ole lõppu.
- Poiss pääseb tüdruku juurde läbi oherdi augu.
- Rõhitus ei tähenda halba kommet, vaid head sööki.
- Rumal räägib mis ta teab, tark teab mis ta räägib.
- Tark on see kes oskab õigel ajal mängida lolli osa.
- Taevatee on kitsas ja konarline, põrgutee sile ja lai.
- Taevaminemise pühäl – ristipäeval ei kasva rohi.

- Täitapp, Kotinipp, Pikkhindrik, Nimetamats ja Väikeants (sõrmede nimed).
- Tänasida toimetusi ära viska homse varna.
- Täitsa naine toidab mehe ja kuus last.
- Tahad sõbrast lahti saada, laena talle raha.
- Tarkus on kallim kui kuld.
- Tervis on ülim vara.

- Usk, lootus, armastus ja mälestus on elu voorused.
- Ussi, püssi ja koduväi kohta tuleb alati karta.
- Vara tööle, hilja voodi, nõnda rikkus tuppa toodi.
- Vesi palju jõudu annab, vesi suured laevad kannab.
- Vara kadunud, vähe kadunud, tervis kadunud, palju kadunud, au kadunud kõik kadunud.
- Vanatüdruk taevatui, vanapoiss on põrgunui.

- Vanad uhked nõule, noored oma jõule.
- Veri on paksem kui vesi.
- Valel on lühikesed jalad.
- Üks ema toidab üheksa last – üheksa last aga mitte ühte ema.
- Ütle kes on su sõbrad ja ma ütlen kes sa ise oled.

MÕISTATUSI

- Kasvab ja kahaneb, aga otsa ei saa kunagi? (kuu)
 Sünnib sügisel, lamab jõgedel, sureb kevadel? (jää)
 Kes on istudes kõrgem kui seistes? (koer)
 Kes mõistab kõik maailma keeled? (Jumal)
 Seest siiruviiuriline, pealt kullakarvaline? (sibul)
 Lagi all, lagi peal ja lae peal lauldakse? (viul)
 Öösel kinni, päeval lahti? (silmad)
 Punane poisikene rohelised juuksed? (porgand)
 Saar millel ei ole mereäärt? (saarepuu)
 Viis venda, igal vennal ise kamber? (sõrmkinnas)
 Kellel on kõige rohkem lapsi? (kooliõpetaja)
 Kus on isa ja poeg vennad? (kloostriis)
 Kaks venda vahivad üksteisele silmi, aga kokku ei saa kunagi? (põrand ja lagi)
 Kolmejalgne kurivaim, raud hambad suus, takutükk kõhus, natuke nahka, raasuke rauda, pundrakas puid? (vokk)
 Talvel sööb, suvel magab, ihu soe, aga verd ei ole? (ahi)

Film "Laulev revolutsioon" jõudis Ameerika koolidesse

7.11.2011 Eesti taasiseseisvumisest rääkiv doku-Mentaalfilm "Laulev revolutsioon" on nüüd USA koolides õppevahend.

Filmi loojate Maureen ja Jim Tusty juhtimisel ning Eesti välis-, haridus- ja teadusministeeriumi toel sündis sellest kavast väike brošüür, mida sügisel Ameerika haridusmaterjalidega tegeleva organisatsiooni izzit.org vahendusel koolidele pakuti. Nõudlus filmi järele ületas tunduvalt pakkumise.

"3000 koopiat telliti ära mõne päeva jooksul, see oli hämmastav, kui kiiresti nad kõik laiali jagati. Selline nõudlus lubab ennustada, et oleksime võinud õpetajatele saata kuni 10 000 DVD. Oleme arvestanud, et iga DVD-d, mis välja jagati, näeb kolme aasta jooksul keskmiselt 350 õpilast, see tähendab, et neid 3000 plaati näeb tuleva kolme aasta jooksul miljon ameerika õpilast. Kui oleksime saanud välja jagada 10 000 plaati, oleks film jõudnud kolme miljoni USA õpilasele," ütles Jim Tusty.

Lisaks koolidele näidati "Laulvat revolutsiooni" tänavu ka USA avalik-õiguslikus televisioonis, kokku 850 telejaamas üle kogu riigi.

Jim ja Maureen Tusty jätkuvad Eestit tutvustavate filmide tegemist. Nende järgmine dokfilm räägib Eesti laulupidudest. (ERR / EE)

Ettevalmistamisel on 2014. a. Laulu- ja Tantsupidu

2014. aastal toimuva XXVI laulupeo kunstilise juhi ning XIX tantsupeo ideekavandi ja kunstilise juhi konkursitööde esitamise tähtajaks, 1. novembriks laekus ohtralt töid, mida hakkavad hindama komisjonid.

Laulupeo kunstilise juhi konkursile laekus 5 ning tantsupeo ideekavandi ja kunstilise juhi konkursile 13 tööd. Laekunud töid hindavad eriala asjatundjatest ning peo toimumist tagavate organisatsioonide esindajatest moodustatud hindamiskomisjonid.

2014. aastal toimuva XXVI laulupeo kunstilise juhi ning XIX tantsupeo ideekavandi ja kunstilise juhi konkursid korraldas Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus koostöös Kultuuriministeeriumi, Eesti Kooriühingu ning Eesti Rahvatantsu ja Rahvamuusika Seltsiga. Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutuse juhataja Aet Maatee sõnul laekus komisjonile sel korral erakordselt palju väärt lugemisvara ja seega otsustamiseks palju mõtteainet.

XXVI Laulupidu ja XIX Tantsupidu toimuvad 4.-6. juulil 2014. aastal. (ERR / EE)

Eesti päritolu Kalev I. Sepp koolitab USA armeelasi

Käesoleva nädala Eesti Ekspressist saab lugeda Toivo Tänavsuu pikemat artiklit suuremale osale eestlastest vähetuntud Kalev I. Sepast.

USA-s läti ja eesti segaperes sündinud ja ingliskeelses keskkonnas kasvanud **Kalev I. Sepp** (57) võib olla üks kõige lennukama karjääriga Eesti päritolu sõjandustegelastest.

Harvardi doktorikraadiga kolonelleitnant Sepp koolitab USA eriüksuste ohvitseri. Varem on ta töötanud USA kaitseministri Robert Gates'i abina, rafineerinud Ühendriikide terrorismivastast strateegiat ning osalenud erivägede operatsioonides Salvadoris, Panamas, Iraagis ja Afganistanis.

Ise peab dr. Sepp tähtsaimaks osalemist Valge Maja terrorismivastase võitluse strateegia töögruppis, kus arvustas erioperatsioonide läbiviimist ning lihvis loodud strateegiaid, hoolitsedes, et neid ajakohaste ja legaalsete vahenditega ellu viia ning hindas operatsioonide edu tõenäosust.

Märtsis andis dr. Sepp Eestis Sõjakooli kadettidele loeng-seminari, mille läbivaks teemaks olid strateegiad tugevama vastase võitmiseks.

(E.Ekspress / EE)

Gustav Adolfi päev

Tänu Gustav Adolf'ile õitsevad Eestis tänapäevani kaks võimsat haridusasutust: tema loodud Gustav Adolfi Gümnaasium Tallinnas (asutatud 1631, tähistab tänavu 380. a. juubelit) ning Tartu Ülikool (asutatud 1632). Kuninga langemiskuu-päeva 6. novembril tähistatakse tänini Rootsis, Soomes ja Eestis Gustav Adolfi päevana.

Vana HEA Rootsi aeg. See oli periood Eesti ajaloos, mille kestel oluline osa praegusest Eesti territooriumist kuulus Rootsi suurvõimu ajastul Rootsi kuningriigile. Tinglikult oli see aastatel 1629-1699; üldjoontes Liivi sõja lõpust (1583) Põhjasõjani (1700-1721), kui kogu Eesti langes Vene ülemvõimu alla. Sama 17. sajandit kutsutakse vahel ka "kolme kuninga ajaks", kuna ühtekokku valitsesid meil kolme erineva riigi kuningad: Rootsi, Poola ja Taani. Neist seni ni kõige sügavama jälje on jätnud Rootsi kuningas Gustav II Adolf, kelle valitsemisaastateks oli 1611-1632. Gustav Adolf oli haritud mees, kes valdas keeli ja tundis hariduse väärtust. Niisiis peale 1629. a. kui Liivimaa läks täielikult Rootsi võimu alla, võis juttu olla koolide kordaseadmisest ja laiematele rahvahul-

kadele õpetuse korraldamisest, milleks kuningal oli kindel tahe ja soov. Ta oli veendunud, et on tarvis haritud inimesi – ametnikke, kirikuõpetajaid, arste jt. kes tunneksid kohalikke olusid ja rahva keelt.

Uuele gümnaasiumile pealinnas, tollal *Revalsche Gymnasium* ehk Tallinna Gümnaasium, mis tänaseks kannab kuninga nime, kinkis ta Mihkli ehk Püha Mii-kaeli nunnakloostri koos juurdekuuluvate mõisatega (praegune Suur-Kloostri värava ja linnamüüri tagune ala) ning saabus isiklikult kohale, kindlustamaks, et haridust saaksid nii aadlike kui ka tavakodanike lapsed.

1631. a. asutatud Gustav Adolfi Gümnaasium on vanim järjepidevalt tegutsev haridusasutus Eestis ja kuulub viie vanima kestvalt tegutsenud Euroopa gümnaasiumi hulka.

Aasta hiljem, veidi enne Lützeni lahingut, kus ta langes, kirjutas Gustav Adolf alla nüüdseks Põhja-Euroopa ühe vanima, Tartu Ülikooli (tol ajal *Academia Gustaviana / Dorpatensis*) asutamisleidule.

Kuidas pühitsetakse ?

Olenevalt sellest, kus viibid, võid 6. novembril süüa üht erilist kuninga pea reljeefiga kaunistatud kooki, mida hakati valmistama Göteborgis 1909. aastal. Rootsi-Mihkli kiriku õpetaja, 11 aastat Eestis elanud ja maakeelt soravalt valdav Patrik Göransson valgustas, et selle puhul võeti eeskujuna Saksamaalt, kus valitses komme taolise kreemikoogi kummardusega austada linnarajajaid.

Antud päeval võib ilmselt näha sokolaadist või martsipanist Gustav Adolfi medaljoniga kooke teatud Göteborgi pagariäride akendel, kindlasti ka Uppsalas, mille ülikooli õitsengut kuningas toetas ja niivõrd-kui-võrd ka teistes Rootsi haridusasutustes ja traditsioone hindavates kondiitrilettides.

Tegemist on rahvuspüha ja lipupäevaga, kuigi kuuldavasti on viimasel ajal peetud seda kohati liialt rojalistlikuks, Rootsi-keskseks ja seega poliitiliselt ebakorrektsaks. Õpetaja Göransson seepeale: "Inimesed võivad muidugi muutuda niivõrd tolerantseks, et nad unustavad ära, kes nad ise on."

Soomes on see mõistagi enam soome-rootslaste tähtpäev, kuid ka ametlik riiklik lipupäev, mida nimeatakse laiemalt mõistega *ruotsalaisuuden päivä / svenska dagen* ehk rootsilikkuse päev.

Eestis tähistati Gustav Adolfi päeva juba esimese Vabariigi ajal, vähemalt temaga seotud koolides ja ka Rootsi-Eesti koguduses, väidab selle praegune õpetaja. Taasiseseisvunud Eestis peetakse Gustav Adolfi Gümnaasiumis igal aastal sel päeval aktus, mida veavad eeskätt rootsi keele õppijad. Tänavu oli palju koolimütse kandvaid gümnaasiste Rootsi-Mihkli kiriku jumalateenistusel, mille järgselt nad ka esinesid.

Virumaale kavandatakse maailma suurimat püramiidi

Kirde-Eestisse Aidu põlevkiviväljale kavandavad arhitektid "püramiidide maad". Ehitiste kogumaht oleks 18 milj. kuupmeetrit, mis ületab Egiptuse kuulsaima, nn. Cheopsi püramiidi mahtu ligi seitse korda.

Töö tellijaks on põlevkivi töötlemisega tegelev Viru Keemia Grupp. Püramiidide ehitismaterjaliks oleksid kaevandamisjäätmel. Püramiidide kompleks peaks valmima 19 aasta pärast. Arhitektide nägemuses võiks kompleks sisaldada rohkelt paiku lõõgastumiseks ja sportimiseks alates restoranidest ja randadest muuseumide ja veinikeldriteni. Kompleksi mahuks ka kalmistu.

(E. Ekspress / EE)

Septembris registreeriti Eestis 1276 lapse sünd

30.10.2011. Septembris registreeriti Eestis 656 poisi ja 620 tüdrukut sünd. Kaksikuid registreeriti 20 paari – 3 paari poisse, 6 paari tüdrukuid ja 11 segapaari.

Populaarsemad poiste eesnimed olid Rasmus, Artjom, Kaspar, Martin, Maksim, Robin, Aleksander, Erik, Jakob ja Kristofer.

Tütarlastele pandi enim nimeks Maria, Sofia, Laura, Anna, Annabel, Anastasia, Darja, Eliise, Elizabeth ja Mirtel.

(PT / EE)

Moskvas Eesti saatkonna ees korraldati pikett

2. 11. 2011. Interfaxi teatel korraldas Venemaa liberaalne erakond Jabloko Moskvas Eesti saatkonna ees piketi, nõudes täiendavate valimisjaoskondade avamist Eestis detsembri alguses toimuvate riigiduuma valimiste ajaks.

Uudisteagentuur BNS vahendas, et umbes 20 Jabloko liiget kandsid plakatit "Ei Venemaa kodanike valimisõiguse rikkumisele !" ning skandeerisid "Me tahame valida !" ja "Eesti, austa Venemaa kodanike õigusi !" Jabloko pressiesindaja Igor Jakovlevi sõnul Eesti saatkonna esindajad meelevaldajatega kohtuma ei tulnud.

Venemaa riigiduuma valimised toimuvad 4. dets. ja Venemaa kodanikud saavad Eestis hääletada üheksas valimisjaoskonnas. Venemaa valimiskomisjoni andmetel elab Eestis 117 000 Vene kodanikku, kellel on õigus osaleda detsembri alguses toimuvatel riigiduuma valimistel.

(D / EE)

PILDIKROONIKAT MEIE ELUST

Lääneranniku Eesti Päevade välistegelaste ärasaatmine 17. augustil 2011 Läti Majas kingituste üleandmisega Kalevi ja Krista poolt. Eestist oli tegelaste arv 28.

Vennad Ian ja Erik Maurer tunnevad heameelt tähistades oktoobri lõpupäevil Ian'i 22.-ndat sünnipäeva ja Erik'u lähenevat ärasõitu Barcelonasse, Hispaanias. Viimasel seisab seal ees inglise keele õpetamine kohapealses kõrgkoolis eelseisva aasta vältel.

CALENDAR OF COMING EVENTS

3. December 2011	"Tulehoidjad" performs; Portland Veteran's Mem. Coliseum at the Rose Quarter 300 N Winning Way; Entry: Adult \$ 6. Senior/student \$ 5. Parking \$ 7.	2:15 p.m.
3. December	Oregon Chorale Concert "O Holy Night" in Tigard Meth. Church; 9845 SW Walnut	7:00 p.m.
3. December	Portland Symphonic Choir "Wintersong" St. Mary's Cathedral; NW 18 & Davis St.	7:30 p.m.
4. December	Portland Symphonic Choir "Wintersong" St. Mary's Cathedral; NW 18 & Davis St.	1:30 p.m.
4. December	Estonian Luth. Church Worship Service at Latvian Church; 5500 SW Dosch Rd.	11:00 a.m.
4. December	Estonian Church pre-Christmas Bazaar, Lottery & Auction at Latvian Center	1:00 p.m.
18. December	Portland Estonian Society's Christmas Party at the Latvian Center	2:00 p.m.
21. December	Oregon Chorale Concert "Handel's Messiah"; St. Mary's Cathedral; 1716 NW Davis	7:30 p.m.
24. December	Estonian Luth. Church Christmas Worship Service at the Latvian Church	2:30 p.m.

27.-29. January 2012 Portland Estonian Ski-Weekend at Government Camp (Boardwalk Lodge).

"PORTLANDI SÕNUMID" & "PORTLANDI EESTLASTE TEATED" on Oregoni eestlaspere teatelehed, ilmudes Portlandi Eesti Seltsi ja EELK Portlandi Koguduse väljaandel. Need saadetakse liikmetele tasuta. Teistel on neid võimalik tellida teatelehe toimetaja kaudu, tasudes \$ 15. aastas.

Toimetaja: Helmuth Kalmann • 8159 S.W. 85th Ave.

PES esimees: Kalev Sepp • 8330 S.W. Apple Way L-201 •

Portland, OR 97223-6904 • Tel. 503-244-9083

Portland, OR 97225 • Tel. 503-292-3578

NOTE : Please, notify the editor of any address changes !

RÕÕMSAID JÕULUPÜHI JA HEAD UUT AASTAT!

Soovivad kõikidele kaasmaalastele

AROKÄE, Leida
BERGER, Ilo
EBY, Anne, Brian & Britanii
JOHNSTON, Tiina & Lia
HEINSOO, Kristi & Tiit
HEINSOO, Heino
FOELLER, Ellie
KALMANN, Silvi & Helmuth
KALMANN, Asta
KALMANN, Helve & Kalle Merilo
KANTS, Niina
KESKÜLA, Valve, Leitmar & Arne
KOLLOM, Malle
LAUR, Valda & Hendrik
MAURER, Erik & Ian
MERILO, Helle & Triina & Paige Baker

MIRKA, Alar, Irja & Suvi
ORAV, From
OSBORNE, Piret Petra
PALM, Ingrid & Toomas

PARIK, Valdek
PARIS, Maarja & Jean-Claude
PETERSEN, Mark
POOL, Adi & Thea Lander
POOLE, Anne Mägi perega
REISENBERG, Aino
RINNE, Margery
SAAR, Elo & Maarja
SAMPSON, Fern
SAUL, Anne & Ivar
SEPP, Janne, Kalev & Anna-Liisa
SEWARD, Lewis R.
SILVIUS, Katrin
TALVISTE, Meralda, Endel & Miki
TAMM, Kati & Marika Keister
TEOSE, Liina, Erik, Alar & Maarika
WORKMAN, James
ÕUNAPUU, Ardi

PORTLANDI EESTI SELTS
EELK PORTLANDI KOGUDUS